

Oni su nas zadužili

IVAN FERENČAK

1. Uvod

Udruga Gekoma u svojim knjigama već nekoliko godina objavljuje tekstove o gimnazijskim maturantima veteranima koji itekako zaslužuju naći se na stranicama koje bilježe povijest gimnazije, ali i grada Koprivnice. Teško se može zamisliti povijest naše najstarije obrazovne ustanove bez ljudi koji su na svoj način zadužili grad Koprivnicu, a mnogi su i velika imena hrvatske društvene i kulturne scene. Tako smo već pisali o doktoru Krešimiru Švarcu, akademiku Milivoju Solaru, doktoru Miji Lončariću, Vinku Zemberu, doktoru Hrvoju Neimareviću, Joži Volfu, Krešimiru Trumbetašu, Krsti Milošiću i drugima. Imao sam sreću da sam mnoge od njih jako dobro poznao, s njima surađivao ili čak bio dobar prijatelj u svakodnevnom životu. U posljednje dvije godine sva nas je pogodila pandemija pa nas je u samo godinu dana, od srpnja 2021. do srpnja 2022. godine, napustilo čak sedmero Koprivničanaca, svi gimnazijski maturanti, veterani. U ovom prilogu imam potrebu zapisati nekoliko riječi o troje ljudi koje pamtim po djelovanju na različitim područjima djelatnosti, a koji su snažno vezani za ovaj grad. Redosljed priloga nije bitan, navodim ih s obzirom na provedeno vrijeme, intenzitet druženja i suradnje s tim našim veteranima.

2. Zlatko Imbriovčan Imbra (1944. – 2022.)

Po završetku teksta pod naslovom »Oni su krivi za sve« za novu knjigu Udruge Gekoma »Maturanti staroga kova 10«, naš

prijatelj i član, Imbrin kum Josip Povrženić Joso, javio mi je žalosnu vijest da je Imbra preminuo. Tijekom posljednje dvije godine naslušali smo se takvih loših vijesti, a ovo je bila jedna od najtužnijih, vijest kojoj se nismo mogli nadati ni u najcrnjem scenariju. Prije točno mjesec dana (ovo pišem 11. travnja 2022. godine), proslavili smo Imbrin 78. rođendan, kao što smo to redovito činili zadnjih desetak godina. Datum njegovog rođendana bio je zgodan trenutak da se iskoristi dio vremena za razgovor o poslovima i obvezama u vezi s tiskanjem svake naše nove knjige, pa tek onda da krenemo na onaj zabavniji i opušteniji dio. Posljednji put smo u društvu s njim u ambijentu njegove vikendice proslavili njegov 76. rođendan. Prošlu smo godinu zbog poznatih razloga preskočili, da bi se stalna ekipa prijatelja iz Gekome, »šulkolega« i njegovih nekadašnjih suradnika iz Bilokalnika ove godine ponovo okupila i uz bogat stol porazgovarala o mnogim neobveznim temama, ali i o realizaciji važnog posla kao što je tiskanje naše jubilarne knjige »Maturanti staroga kova 10«. Tu temu razgovora nismo uspjeli završiti, ali nam je ostala velika obveza završetka ovoga posla koji smo počeli prije punih deset godina.

Pokušat ću zapisati kratku kronologiju našeg poznanstva kroz dugih sedamdeset i jednu godinu. Na neki način to je i kronologija generacije gimnazijskih maturanata 1963. godine.

3. Školovanje 1951. – 1963.

Pripadamo u one poslijeratne generacije koje u početku školovanja još nisu imale svoju školu. Bili smo podstanari na

nekoliko mjesta u Koprivnici pa smo tako prva dva razreda polazili u zgradi Katoličkog doma koji je bio povezan s kompleksom koprivničkog franjevačkog samostana. Jednom je razredu, onom Imbrinom, učiteljica bila Jelka Štimac, a mome, naša nezaboravna učiteljica Katica Međimurec. Bilo je to još vrijeme pisanja domaćih i školskih zadaća na pločicama na kojima su visjeli spužvica i kamenčić. Drugo polugodište prvog razreda proveli smo »Kod Guteše« u zgradi u kojoj je danas knjižara »Pink Panther«.

Već u drugom razredu preselili smo u novu školsku zgradu Druge osnovne škole, koja je kao nefunkcionalna i već trošna srušena pred više od deset godina. U to smo se vrijeme družili tek za vrijeme školskih odmora, a u slobodno vrijeme gotovo da i nije bilo prilike družiti se jer smo stanovali u prilično udaljenim kvartovima Koprivnice. O svojim druženjima s prijateljima iz kvarta Imbra je napisao tekst pod nazivom »Radićevci« u jednoj od naših knjiga. Bilo je to vrijeme jedne od mnogih reformi školstva. Nakon prva četiri razreda krenuli smo u prvi razred gimnazije, da bismo već iduće školske godine krenuli u šesti razred osnovne škole pa tri godine kasnije ponovo u prvi razred gimnazije. Slijedila je nova reforma školstva prema kojoj smo se u drugom razredu gimnazije podijelili na prirodni i društveni smjer. Imbra je bio »prirodnjak«, a ja »društvenjak«. Kako su učionice bile jedna do druge, kontakti su bili sve češći, imali smo neke zajedničke akcije, a dobili smo i nove predmete kao što su povijest umjetnosti i tehnički odgoj, krenuli smo i na »proizvodni rad« te bili članovi vrlo uspješne nogometne momčadi koja je jedno vrijeme bila i reprezentacija Gimnazije »Ivo Marinković«. Bili smo generacija koja je prva u povijesti gimnazije maturirala u zgradi Ekonomske škole, što je kod nas izazvalo veliki revolt. Na svoj smo način pokazali privrženost našoj gimnazijskoj zgradi pa je na naslovnici svih knjiga »Maturanti staroga kova« ostao Ata-

Sl. 1. Draganovec 2012., ustupio autor.

čev crtež zgrade koju mi starije generacije i danas zovemo »stara gimnazija«.¹

Gimnazijsko smo školovanje završili nakon mature 1963. godine, postali smo odrasli i sve to okrunili sudjelovanjem na radnoj akciji uređenja našeg »podravskog mora« Šoderice. Imbra je bio doduše dio mješovite ekipe gimnazijalaca i studenata koja je logorovala izvan našeg naselja, ali su nam se priključili na nekim radovima oko uređenja plaže i okoliša da bi bili »honorirani« toplim obrokom u našoj akcijskoj kuhinji. Tu i tamo odigrali bismo i pokoju međusobnu malonogometnu utakmicu na dva mala gola. Uglavnom, jedno nezaboravno i bezbrižno ljeto, posljednje prije odlaska na studij u Zagreb.

4. Vrijeme studija i godine nakon toga

To je razdoblje tijekom kojega su nam se putevi razišli iz barem dva razloga. Prvi je taj što je Imbra studirao na Šumarskom fakultetu, na kojem je bilo još nekoliko koprivničkih studenata raznih generacija, a ja na Filozofskom fakultetu na suprotnoj strani Zagreba. Imbra je u vrijeme studentskih godina pripadao jednoj velikoj

¹ Radi se o zgradi sadašnje Osnovne škole "Antun Nemčić Gostovinski" Koprivnica.

»klapi« koprivničkih studenata koja se redovito sastajala u Studentskom centru, ali se redovito sastajala i grupa kolega iz njegovog gimnazijskog razreda. Uz njihov se razred veže jedan događaj koji je vjerojatno jedinstven u povijesti koprivničke gimnazije. Njihova razrednica, profesorica Nada Vogel bila je jako emotivno povezana s tim razredom pa nakon njihovog odlaska iz gimnazije više nije pristajala uzeti razredništvo nekim mlađim generacijama. Oni su joj tu ljubav vraćali velikom pažnjom i često bi joj nakon svojih druženja u Zagrebu poslali razglednicu s potpisom svih prisutnih. Pouzdano znam da je profesorica Vogel bilježila vrlo precizne podatke o svojem najdražem četvrtom b: od školskih dana do svih promjena u životu svojih bivših učenika i učenika do kojih je mogla doći.

Nekoliko pripadnika te generacije, ali i neki iz našeg a razreda, prisustvovalo je 1983. godine u Đurđevcu na posljednjem ispraćaju ove legendarne profesorice. Tad je donesena odluka da se sastajemo svake godine u lipnju. Oko organizacije tih naših svakogodišnjih okupljanja preuzeli smo brigu Imbra i ja kao predstavnici svojih razreda. Tradicionalni su postali i naši dogovori u restoranu »Crna gora«, gdje smo dogovarali organizaciju tih okupljanja, koji su često potrajali do dugo u noć. Nije baš jednostavno okupiti cijelu jednu generaciju i smisliti odgovarajući program i jelovnik. Nekako se nadam da ćemo ove 2022. obnoviti naša okupljanja, makar i u krnjem sastavu, kako bismo se podsjetili na sve ono što smo do danas prošli i napravili. I naravno: prisjetili se svih naših dragih kolegica i kolega, vrijednih pripadnika naše generacije.

Drugi razlog naših rijetkih susreta za vrijeme studija moje je, u to vrijeme, vrlo aktivno bavljenje glazbom. Više sam se družio s glazbenicima koji su se svakodnevno sastajali u jednom kafiću u Nikolićevoj ulici. Osim toga nisam dolazio niti na ljetne praznike u Koprivnicu jer sam sva ljeta u drugoj polovici šezdesetih svirao na jadranskim terasama, što je, naravno, utjecalo i na produžetak studija. Za

razliku od mene, Imbra je bio i vrlo dobar i redoviti student, u roku je diplomirao i ubrzo je postao mladi inženjer u ono vrijeme velikoj koprivničkoj tvrtki Bilokalnik. Imao je uspješan put od mladog inženjera, preko mnogih rukovodnih funkcija do prvog čovjeka tvrtke. U prvoj knjizi »Maturanti staroga kova« o tom razdoblju života zapisao je u svojoj biografiji sljedeće: *Profesionalno sam duboko bio uključen u područje ambalažne industrije te sam bio uspješan direktor tvrtke iz tog područja punih 40 godina. Najdugovječnijim menadžerom prozvali su me koprivnički novinari. Za profesionalni rad primio sam mnoga priznanja, od »Ordena zasluga za narod« do niza »najuspješnijih menadžera najuspješnijih tvrtki« u Hrvatskoj. Godinama sam bio predsjednik svih ambalažera Hrvatske sve do odlaska u mirovinu 2009. godine.*

Kako je oduvijek volio crtati, bila mu je velika želja studirati arhitekturu, no život je htio drugačije i Imbra je završio na studiju šumarstva. Da ne bi njegova velika ljubav ostala neostvarena, crtanje mu je ostalo prvi hobi. U suradnji sa svojim prijateljem i kumom Josipom Povrženićem Josom tiskao je 9. 11. 2011. godine strip pod naslovom »Avanture Jože i Jure« koji je dobio državnu nagradu i tiskan je kao album. Kao veliki zaljubljenik u strip, posjedovao je vrlo bogatu kolekciju od početka toga medija u Hrvatskoj 1938. godine do današnjih dana. Ono što je pak mene kao dugogodišnjeg muzičara uistinu fasciniralo, nevjerojatna je kolekcija ploča i CD-a svih žanrova glazbe. Glazbom se nije aktivno bavio, ali ga nikad nije napustila strast skupljanja ploča i kasnije drugih nosača zvuka pa tako na svojim mnogobrojnim putovanjima nikad nije propustio posjetiti dućane s bogatom ponudom nosača zvuka. Bila je tradicija da za svaki svoj rođendan gostima pokloni jedan CD s odabranom evergrinskom glazbom. Tako se i u mojoj skromnoj diskoteci nalazi desetak CD-a s glazbom po njegovom, odnosno našem ukusu.

5. Gekoma i Maturanti staroga kova

Do danas u našim knjigama nikad nismo spomenuli tko su autori naziva naše udruge »Gekoma« (Generacije koprivničkih maturanata) i naslova naših knjiga. Autori su Imbra i Arči: Zlatko Imbriovčan i Josip Horvat. S tim prijedlogom pojavili su se na jednom od prvih sastanaka upravnog odbora i tako je ostalo do danas. Moram se prisjetiti tog važnog događaja iz lipnja 2012. godine na proslavi 49. godišnjice naše mature. U dobroj, opuštenoj atmosferi teme su neiscrpe pa je jedna svakako vrijedna pažnje. Odlučili smo naime ostaviti pisani trag povodom naše pedesete godišnjice mature. Naravno da u tom trenutku nismo bili svjesni što nas čeka, a niti imali konkretnog znanja kako to ostvariti. Prošli smo jedan težak put kojekakvih birokratskih prepreka, težak put zatvaranja financijske konstrukcije, ali smo na kraju ipak uspjeli. I još nešto. Nismo mogli niti slutiti da će taj prvi korak završiti kao edicija pod nazivom »Maturanti staroga kova«. Pred nama je deseta knjiga u kojoj će puno detaljnije biti opisan desetogodišnji napor da okupimo mnoge gimnazijske generacije i tekstovima doprinesemo povijesti naše najstarije obrazovne institucije. Imbrin je doprinos u svemu tome nemjerljiv. Osim što je bio predsjednik upravnog odbora, bio je i član uredništva koje je gotovo u cijelosti obavilo sve poslove oko tiskanja naše prve knjige. Činili su ga Zlatko Imbriovčan, Josip Horvat, Stjepan Galović i Ivan Ferenčak. Već od druge knjige ovom stalnom uredništvu pridružili su se predstavnici slavljeničkih generacija kako bi lakše i brže dolazili do informacija, priloga i fotografija za svaku novu knjigu. Manje-više tako je ostalo sve do naše osme i devete knjige kad nam epidemiološka situacija nije dozvoljavala sastanke uživo pa je prikupljanje priloga bilo više nego otežano. Kod pripreme desete knjige situacija se silom prilika promijenila. Više nema stalnog uredništva, jedan od ključnih igrača više nije među nama.

Sl. 2. Promocija prve knjige i četvorica osnivača Udruge Gekoma, ustupio autor.

Svoj veliki doprinos Imbra je dao u prvih osam knjiga pišući o gimnazijskim danima, studentskom životu kao i ljudima s kojima je dijelio gotovo cijeli svoj profesionalni put. Pisao je i o velikim prijateljstvima iz svakodnevnog života koja su trajala još od nezaboravnih gimnazijskih dana. Mnogobrojne fotografije iz njegovih osobnih albuma ilustrirale su jedan bogat i sadržajan život. Kao što sam već spomenuo, 2020. godine prekinute su normalne aktivnosti Udruge uključujući i pripremu knjige. Sastanaka gotovo da i nije bilo, tek jedan sastanak upravnog odbora i izdavačkog savjeta pod Imbrinim vodstvom. Svi kontakti i animacija suradnika odvijala se preko pisama, elektronske pošte i telefonskih razgovora. Tu je naša veteranska generacija bila pomalo hendikepirana jer nismo baš vješti u baratanju modernim tehnologijama. Imbra i ja redovito bismo se čuli telefonom, no u pripremi desete knjige komunikacija je, iz poznatih razloga, izostala. Imao je namjeru pisati o trojici legendarnih nastavnika kojih se mnoge generacije rado sjećaju i još uvijek ih spominju. Tre-

bali su to biti: Viktor Flac, Stjepan Mikla-
užić i Božo Pavleš. Mi koji ih dobro pozna-
jemo znamo da je svaki od njih ostavio
itekakvog traga u koprivničkom školstvu
iako se na prvi pogled čini da među njima
ne postoji nikakva stvarna poveznica. Im-
brinom smrću ideja je ostala nerealizirana
i na žalost nećemo imali prilike doznati o
čemu je imao namjeru pisati. I što reći za
kraj? Bez Imbrine upornosti i uloge koju je
imao u osnivanju Udruge »Gekoma«, u rje-
šavanju pitanja financiranja naših knjiga
i naravno, u stvaranju priloga, vjerojatno
ne bi svjetlo dana ugledala ni naša nova
knjiga »Maturanti staroga kova 10« koja
donosi tekstove i o Imbrinim bogatim
prilozima u osam prvih naših knjiga, kao
znak zahvale na desetljećima druženja i
suradnje.

6. Mr. sc. Zlata Vucelić, rođena Kralj (1934. – 2022.)

Napisati nešto o Zlati stvarno nije teško.² Prije nešto više od tri godine u jednom sam joj razgovoru ponudio da napišemo prilog o njoj u našoj knjizi »Maturanti staroga kova«, obzirom na to da sam u tekstu »Maturanti veterani« pisao o dvojici njezinih kolega iz generacije: Joži Volfu i Krešimiru Trumbentašu. Ljubazno me je odbila, a sad sam nažalost dobio priliku da napišem ovaj tekst u drugačijim okolnostima, posthumno. Tijekom posljednjeg ispraćaja posebno dirljivim riječima o njoj je govorio »šulkolega« Joža Volf. Osvrnuo se na njezinu aktivnost iz gimnazijskih dana s posebnim naglaskom na rad u gimnazijskoj literarnoj i likovnoj sekciji, izviđačkoj organizaciji odreda »Ivo Lola Ribar« te doprinos uspješnu logorovanja: na Šoderici 1952., u Koturici kod Velike Mučne 1953. te u Karlobagu 1954. godine.

Svoju darovitost i sklonost prema likovnom izrazu pokazala je već u vrijeme gimnazijskog školovanja. U posjedu sam

jedne mape pod nazivom »Oduvijek je bilo talentiranih gimnazijalaca«, u kojoj je Zlata bila jedan od autora nekoliko sjajnih crteža Koprivnice početkom pedesetih godina prošlog stoljeća. Nakon mature 1954. godine Zlata upisuje i završava Prehrambeno-tehnološki odsjek na Kemijsko-prehrambeno-rudarskom fakultetu u Zagrebu te se odmah po diplomiranju za-
pošljava u Podravki u kojoj ostaje raditi cijeli radni vijek. Bila je prvi inženjer tehnološkog smjera i osnovala je prvi Podravkin mikrobiološki laboratorij krajem pedesetih godina prošlog stoljeća. U stalnom traženju novih tehnika i tehnologija, neprestano uči, usavršava se i uskoro magistrira prehrambenu tehnologiju. Kao glavni tehnolog i direktor Instituta³ imala je viziju razvoja Podravke i mnoge ideje za nove proizvode. Uvela je niz novih tehnologija i novih proizvoda: Dječju hranu – Čokolino, Medolino, Frutolino i Keksolino te praškaste proizvode Šlag pjenu i Šlag kreme, koji su bili visokoprofitabilni i senzacija na tržištu te su uz Vegetu postali strateški proizvodi Podravke. Uz svakodnevne poslove imala je volje i želje znanje i iskustvo ne-sebično prenositi kroz odgoj generacija mladih inženjera tehnologa koji su još godinama pridonosili razvoju Podravkinih proizvoda. Naravno da su njezine kvalitete prepoznale upravljačke garniture pa je postala i član Uprave Podravke, zadužena za razvoj. Bilo je to u vrijeme Domovinskog rata kad se Podravka borila za opstanak na tržištu i osvajanje novih tržišta kvalitetom svojih proizvoda.

Imam potrebu prisjetiti se toga vremena s obzirom na to da sam dio tog Zlatinog profesionalnoga puta i ja proveo u Podravki. Doduše, bile su to rijetke prilike s obzirom na to da smo djelovali na različitim područjima rada, ali se upravo zbog toga dobro i pamte. Bila je već tradicija organiziranja godišnjih sastanaka suradnika iz Prodaje, Marketinga i rukovodećih ljudi s terena čitave bivše države. Jedna od tih čaka dnevnog reda bila je i prezentacija no-

2 Uz pomoć kćeri Tanje i supruga Dubravka zapisao Ivan Ferencak.

3 Podravkin Institut koji je objedinjavao više službi.

Sl. 3. Crteži Zlate Vucelić iz mape »Oduvijek je bilo talentiranih gimnazijalaca«: Trg maršala Tita; Centar Koprivnice; Miklinovec; Zgrada narodne škole (Druga osnovna škola).

vih proizvoda. Ovaj put to je bila mješavina za orehnjaču i makovnjaču. Neki od sudionika, pa i članovi rukovodstva, izrazili su sumnju da je to proizvod koji je dovoljno kvalitetan da ide na tržište. Kako je Zlata u to vrijeme bila voditelj tima dr. Oetker za slatke proizvode, za jednu je pauzu napravila frišku orehnjaču i makovnjaču i to poslužila sudionicima skupa. Kolači su nestali velikom brzinom, a nisam siguran da su baš svi dobili svoj dio kolača.

Sl. 4. Generacija maturanata 1954. na obilježavanju godišnjice mature 2018. Zlata prva s desne strane.

Početak rata bio sam zadužen za obrazovanje naših suradnika svih profila. Između ostalog želio sam organizirati informatičku učionicu kako bismo unutar tvrtke mogli obrazovati što više svojih suradnika. Za sudionike i voditelje tečaja trebalo je jedanaest računala. Zahtjev za nabavu uređaja ležao je u ladici i čekao potpis jednog od menadžera više od dva mjeseca. Kako nisam vidio mogućnost skorog rješenja, zamolio sam Zlatu kao člana Uprave Podravke za pomoć. Učionica je bila opremljena tijekom sljedećih desetak dana. Posebno pamtim jedan događaj, uvjetno bih rekao pomalo »rekreativnog« karakter. Kao gost u Koprivnicu je dolazio gospodin Schuster, podpredsjednik velike kompanije Henkel koja je bila poslovni partner iz Njemačke. Domaćini su mu bili Zlata i Zvonko Pavlek, također član Uprave. Za gospodina Schustera znalo se da je svjetski putnik, da ne voli restorane i neke standardne ambijente pa me Zlata zamolila kao čovjeka koji amaterski drži u rukama kuhaču, da napravimo nešto u mojem vinogradu. Uz pomoć mojeg prijatelja Vjekoslava jednog sunčanog ranojesenskog dana pripremili smo ručak koji je našeg gosta oduševio. Čovjek koji u restoranu ne ostaje duže od sedam sati uvečer ostao je do iza ponoći. Da pokaže koliko ga se dojmio taj »gorički ručak« i koliko ga se dojmilo naše gostoprimstvo, cijelu je ekipu Podravkaša

pozvao u Njemačku upravo pred sam početak rata. Ugostio nas je, između ostalog, na svojem privatnom jezeru u neposrednoj okolici grada Uhlma.

Zlata je godinama imala i odličnu suradnju s kolegama profesorima s Prehrambeno-tehnološkog fakulteta na području uvođenja novih tehnologija što je bio logičan put ka stvaranju novih proizvoda.

7. Knjiga »Hranom protiv raka«

Iako je u javnosti manje poznata, za Zlatin je profesionalni i životni put jako važna činjenica da je bila dugogodišnji aktivni član Lige protiv raka Koprivničko-križevačke županije. Otišla je i korak dalje te 1995. godine, dakle zadnje godine rata u Hrvatskoj, u suradnji s prof. dr. sc. Ivom Mlinarićem i dipl. ing. Terezijom Genter objavila knjigu pod nazivom »Hranom protiv raka« koja bi trebala biti sastavnim dijelom svake kućne biblioteke. Za one koji žele malo dublje ući u sadržaj ove korisne knjige spomenut ću samo područja kojima se bavi: karcinogene tvari, antikarcinogene tvari u hrani, odnos nekih navika u prehrani prema raku, osnovni naputci za pripremanje jela, a donosi i jelovnike prema godišnjim dobima. Zlata je kao iskusan tehnolog precizno i opširno napisala poglavlja o kvalitetne prehrane s lako shvatljivim opisima pojedinih sastojaka. Svakako treba naglasiti ovo: svi jelovnici koji se donose u knjizi, pripremljeni su i organoleptički ocijenjeni u Sektoru za senzoričku, kulinarstvo i nutricionizam u tadašnjem FC Istraživanje i razvoj Podravka d.d. Koprivnica. Naravno da kao laik ne mogu detaljnije komentirati ovu temu, ali knjigu svakako preporučam. Zlata je često znala isticati da se od posla najbolje relaksira uživajući »na vodi«: ribolovu na jezeru Šoderica, u društvu svojih bliskih suradnica i obiteljskih prijateljica prof. Zlate Bartl i dipl. ing. Nade Šporčić Zupan, koje su je i najbolje poznavale. Koliko je bila strastveni ribič, potvrđuje i to da je bila prvakinja Hrvatske u sportskom ribolovu. Osim

obiteljskih uspomena koje je nosila u srcu, često se voljela sjetiti ugodnih trenutaka s mnogobrojnih putovanja kako iz svojeg profesionalnog života, tako i onih putovanja s koprivničkim Povijesnim društvom u kojima je uživala tijekom mirovine. Ono što je obilježilo njen život od djetinjstva, školovanja, profesionalnog rada, pa sve do zadnjih dana života jest to da je bila neobično hrabra i da je bila veliki borac.

Kao što je Joža Volf najavio u svojem obraćanju na posljednjem Zlatinom ispraćaju, ova se veteranska generacije opet sastaje početkom lipnja, što pokazuje koliko su povezani i koliko im je važno to njihovo gimnazijsko školovanje iz onih davnih godina. Ovaj kratki prilog samo je dio bogatog Zlatinog djelovanja tijekom školovanja, profesionalnog rada i aktivnosti u slobodno vrijeme. Zadužila je i Podravku i Koprivnicu.

8. Ivan Stanišić Hans (1936. – 2022.)

Dok smo već pomalo bili pri završetku prikupljanja priloga za »Maturanti staroga kova 10«, došla je još jedna tužna vijest i nažalost povećala nam broj poznatih koprivničkih gimnazijskih maturanata koji su nas napustili u samo godinu dana. Osjećam se obaveznim napisati nekoliko riječi o Hansu, mojem dugogodišnjem suradniku s estradne scene. Hans sigurno spada među Koprivničance koji su na svoj način ostavili dubokog traga na koprivničku glazbenu povijest. Odlazi sve više bliskih prijatelja, kolega i ljudi s kojima sam dijelio jedan dio svojega života. Ovaj put to je glazba. Moja knjiga »Zvezdana prašina« morala je biti napisana upravo zbog svih onih divnih ljudi koji su glazbu voljeli i više nego ja. Ivan Stanišić Hans jedan je od njih. Ovo sam morao zapisati iz jednostavnog razloga: bio sam dio te Hansove glazbene priče. O njegovom slikarstvu znam mnogo manje pa o toj temi nešto na kraju ovog zapisa.

Ljubav prema glazbi Hans je pokazivao od malih nogu. Stariji od mene osam

godina, već je odavno zaplovio glazbenim vodama kad sam ja tek počeo svirati u jednom dječjem školskom tamburaškom orkestru. U to je vrijeme Hans već bio član jednog gimnazijskog benda, a kasnije i mnogih drugih bendova dobro poznatih mnogim Koprivničancima od pedesetih do osamdesetih godina prošloga stoljeća. Upoznao sam ga u nekadašnjem koprivničkom Domu JNA kao člana profesionalnog glazbenog sastava u kojemu je on bio jedini civil. Kako je naš bend pred odlazak na ljetnu gažu trebao gitaristu, tadašnji lider benda Milan Šimunović Braco predložio je Hansu da s nama krene na našu već treću gažu u Opatiji. Hans je to oduševljeno prihvatio no imao je jedan ozbiljan problem: u Podravki je mogao dobiti samo mjesec dana godišnjega odmora, a gaža je trajala puna tri mjeseca. Braco nije nažalost dočekao suradnju s Hansom, no ja sam imao više sreće. Moj susret s Hansom bio je mnogo uspješniji. Samo nekoliko dana po izlasku iz vojske, Hans mi je predložio da uđem u njegov tadašnji bend »Panonia«. Kako u to vrijeme nisam imao bend, bila je to dobra prilika za dugoročniju suradnju. To je potrajalo od jeseni 1972. do kasnog proljeća 1980. godine.

Predivnih sedam godina druženja, napornih svakodnevnih svirki po hotelima sjeverozapadne Hrvatske i na terasama jadranskih hotela. U hotelu »Podravka« bili smo »pretplaćeni« pet godina na gažu od četiri zimska mjeseca da bismo ostale mjesece kružili na »turneji« po sjeverozapadnoj Hrvatskoj: od Ludbrega, Varaždina, Križevaca do Bjelovara i Virovitice. I tako u krug pune četiri godine. Na ljetne gaže u tim smo godinama svi u bendu bili osuđeni samo za vrijeme trajanja jednomjesečnog godišnjeg odmora, jer izostati tri do četiri mjeseca nije bilo moguće. Imali smo dobre ponude, no uspjeli smo odsvirati samo ove četiri jednomjesečne gaže: Hotel »Kolentum« na Murteru, »Zlatne stijene« u Puli, hotel »Park« na Puntu i hotel »Horizont« u Baškoj Vodi. Ovu zadnju gažu pamtimo po jednoj zgodi. Naime, u Makarskoj je na terasi hotela »Dalmacija« svirao

Sl. 5. Jedna od mojih prvih gaža s Hansom u hotelu »Podravka« bila je na 10. godišnjici mature generacije 1963.

Sl. 6. Nastup Kwarteta »4M« i »Panonie« na koncertu u Bjelovaru.

legendarni zagrebački bend »Combo 5« u kojem je bubnjeve svirao moj »štinkolega« Boris Ciglenečki Cigla. Nakon svirke došli su k nama u bar i bili su ugodno iznenađeni našim višeglasnim pjevanjem i različnim repertoarom. U pauzi pita me Cigla: »Mali, gde si ove našel?« Pitanje je vjerojatno trebalo glasiti: »Otkud takav bend u provinciji kakva je Koprivnica?« Upravo je to i bio razlog da smo sve te godine bili izuzetno traženi bend.

Posebno pamtim jednu nezaboravnu turneju 1973. godine po sjeverozapadnoj Hrvatskoj gdje smo kao »Panonia« bend zastupali »boje« Panonske pivovare. Bila je to promotivna turneja za »Panonia pils« pod nazivom »Naše čaše dočekaše«, prvo

Podravkino pivo na ovom tržištu. Nastupali smo u programu s tada poznatim varaždinskim pjevačima Kvartetom »4M« i Kvartetom »Studio«. Obišli smo četiri velika grada: Varaždin, Čakovec, Viroviticu i Bjelovar.

One jednodnevne gaže na plesnjacima i zabavama u Hansovom Đurđevcu i po đurđevačkoj Podravini teško je i nabrojiti. Tri smo godine zaredom svirali na legendarnoj »Picokijadi«. To je bilo i normalno jer je Hans rođeni Picok, a naš tadašnji klavijaturist Ivo Hanžek, Bregovec, naturalizirani *Picok*, radio je kao nastavnik glazbenog odgoja na osnovnoj školi. Mogli bismo reći da smo jedno vrijeme bili koprivničko-đurđevački bend, tim prije jer su u nekim ranijim postavama benda svirali i neki odlični đurđevački glazbenici. Svoj smo zajednički glazbeni put Hans i ja završili u Vrbovcu 31. svibnja 1980. godine. Ovaj je bend mogao potrajati još koje vrijeme, no umor izazvan stalnim, gotovo svakodnevnim svirkama učinio je svoje. Kad se glazba pretvori u rutinu, treba reći dosta. Koliko se sjećam, Hans je jedini iz zadnje »Panonie« još jedno kratko vrijeme svirao s nekim mlađim dečkima. Kao kuriozitet: u

jednoj postavi benda »Panonije« svirala su četiri Ivana: Stanišić, Hanžek, Martinčević i Ferenčak. Hansova energija bila je nevjerojatna. Nikad mu nije bilo teško usprkos činjenici da smo svi bili u radnom odnosu, da smo često svirali svakodnevno i putovali na gaže. Dobar dio tog našeg glazbenog puta zapisan je u »Zvezdanoj prašini«, ali i u knjizi »Maturanti staroga kova 3« u tekstu pod nazivom »Gimnazijski bendovi kroz desetljeća«.

I još riječ-dvije o Hansovom likovnom putu. Nakon mature nastavio je studij na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu pa ga mnoge generacije pamte kao nastavnika likovnog odgoja. O njegovom slikarstvu manje se govorilo jer je nekako bilo u drugom planu. Ljubav prema glazbi ipak mu je bila nekako veća od njegovog pravog poziva. Nakon kratkog rada u školi zaposlio se kao likovni kreator u Podravki, kasnije dugogodišnji rukovoditelj kreativnog studija pa je sa svojim suradnicima zaslužan za mnoge kreacije Podravkinih proizvoda. U tom poslu nismo bili suradnici, ali smo imali prilike za povremeno časakanje o glazbi. Uostalom, »Panonia« je bila bend Panonske pivovare koja je u to vrijeme bila

Sl. 7. Zadnja postava »Panonie«: Ivan Stanišić Hans, gitara i vokal, Vinko Hrašćanec, klavijature i vokal, Ivica Martinčević, vokal i bas-gitara i Ivan Ferenčak, bubnjevi i prateći vokal. Hotel Podravka, proljeće 1980. (trubač je bio gost hotela).

u sastavu Podravke. Zahvaljujući Hansu, Panonska pivovara, kao naš sponzor, pomogla je u nabavi opreme za bend i odgovarajuće odjeće, zapravo uniforme, koja je u to vrijeme bila nekakav standard u nastupima bendova.

Posebno dragu uspomenu nosim s gaže u Puntu gdje je Hans napravio portrete svih naših članova. Taj portret i danas stoji na zidu moje radne sobe i podsjeća me na ta nezaboravna glazbena vremena.

Nakon odlaska u mirovinu sretali smo se vrlo rijetko, putevi su nam se razišli, ali znam da se mnogo intenzivnije posvetio baš slikarstvu. Posljednjih par godina života bolest ga je spriječila da se bavi onim što je najviše volio: glazbom i slikarstvom. Hvala Ti Hans na svemu što si učinio kroz šezdesetak godina za glazbu našega grada i naše Podravine. Godine provedene na pozornici s tobom bile su veliko i nezaboravno iskustvo i zadovoljstvo.